НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх.No 47-254-04-193
Дата 09 / 06 2022 г.

09.19

ЧРЕЗ
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Г-Н НИКОЛА МИНЧЕВ

ДО
Г-Н МИЛЕН МАТЕЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО КОНСТИТУЦИОННИ И ПРАВНИ ВЪПРОСИ

УВАЖАЕМА ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 79, ал. 1 от ПОДНС внасяме предложение за изменение и допълнение на приетия на първо гласуване законопроект за събиране на вземания по потребителски договори, № 47-202-01-18, внесен от Министерски съвет 06.04.2022 г., приет на първо гласуване на 12.05.2022 г.

1. В чл. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.
2. Създава се ал. 2:

„(2) Този закон се прилага за непотвърдени съдебно вземания по необслужвани потребителски договори.“

2. Член 2 се изменя така:

„Чл. 2. (1) Този закон не се прилага относно лицата, които:

1. не извършват дейност по купуване и/или управление и обслужване на вземания по занятие или тази дейност има еднократен характер;

2. извършват дейност по обслужване на вземания в рамките на упражняването на своята професия: адвокати, адвокатски дружества, в това число и еднолични адвокатски дружества по чл. 75а във връзка с чл. 57, ал. 1 от Закона за адвокатурата, адвокатски съдружия по чл. 52, ал. 1 от Закона за адвокатурата, адвокатски дружества по чл. 57 от Закона за адвокатурата, страни по договори за постоянна работа по чл. 77 от Закона за адвокатурата, сключвани между адвокати, както и нотариуси и съдебни изпълнители.

(2) Вписването в регистъра по глава четвърта не се прилага за купувачите на вземания и лицата, които обслужват вземания, когато същите са регистрирани по реда на чл. 3а от Закона за кредитните институции.“

3. Член 3 се изменя така:

„Чл. 3. (1) Кредитор може да прехвърли вземането си по необслужван договор с потребител, само ако потребителят е дал писменото си съгласие за това чрез индивидуално уговорена клауза в договора или в негови изменения. Прехвърлянето се извършва с писмен договор и при условие, че лицето, на което вземането се прехвърля, е вписано в регистъра по чл. 15 или чл. 3а на Закона за кредитните институции или е кредитна институция, в чийто лиценз са включени дейностите по чл. 2, ал. 2, т. 12 от Закона за кредитните институции.

(2) Недействителна е клаузата за прехвърляне на вземането по договор с потребител, включена в общите условия на договора.“

4. В чл. 4. се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Преди да прехвърли вземането си по необслужван потребителски договор на лице по чл. 3 от закона първоначалният кредитор е длъжен да покани длъжника да откупи задължението си, или да посочи лице, на което вземането да бъде продадено на цената, на която се продава на новия кредитор. Когато вземането е включено в портфейл от вземания, цената, на която се предлага на длъжника, е равна на процентното съотношение на конкретното вземане спрямо цената на целия портфейл.“

2. Създава се нова ал. 2:

„(2) В поканата по ал. 1 кредиторът посочва по ясен и разбираем за потребителя начин:

1. размера на непогасената част от вземането с посочване на главница, договорни и наказателни лихви, неустойки и други вземания, както и периодите, за които са дължими;

2. основанието и падежа на вземането;

3. общия размер на погасените до момента суми с посочване на главница, договорни и наказателни лихви, неустойки и други вземания, както и периодите, за които са дължими;

4. лицето, на което ще прехвърли вземането и сумата, за която вземането ще му бъде продадено;

5. срока, в който длъжникът може да приеме предложението за изкупуване на вземането, който не може да бъде по-кратък от една седмица;

6. адресите на обектите на кредитора, където длъжникът да може да осъществява контакт с него, както и да се запознае лично с документите и извършените действия.“

3. Създава се нова ал. 3:

„(3) Кредиторът е обвързан от поканата до изтичането на срока, който е определен в нея или е обикновено нужен според обстоятелствата, за да пристигне отговора.“

4. Алинея 2 става ал. 4 и се изменя така:

„(4) Поканата по ал. 1 трябва да съдържа информационно приложение, в което да бъдат посочени наименованието, адресът и данните за контакт на компетентния орган, натоварен с контролни функции по настоящия закон, изчерпателно посочване на нарушенията, за които може да бъде сезиран контролния орган с жалба при нарушение, последици от изтекла давност и наличие на неравноправни клаузи в потребителския договор, както и възможността за съдебна защита.“

5. Алинея 3 става ал. 5 и в нея изречение първо се изменя така: „Уведомлението трябва да е в писмена форма и да бъде изпратено на посочения от потребителя адрес с препоръчано писмо с обратна разписка, лицензиран доставчик на куриерски услуги, а ако не бъде открит на посочения от него адрес се прилагат правилата на чл. 47 – 52 от Гражданския процесуален кодекс“.

6. Досегашните ал. 4 и 5 се заличават.

7. Създава се ал. 6:

„(6) Поканата и информационното приложение не трябва да съдържат информация, която е невярна, подвеждаща или неясна.“

5. Създава се чл. 4а:

„Чл. 4а. (1) Ако длъжникът не приеме предложението по чл. 4, ал. 2 или не подаде отговор в указания му срок, първоначалният кредитор прехвърля вземането си на новия кредитор.

(2) Когато прехвърлянето се осъществява в хипотезата на чл. 2, ал. 1, т. 1, то новият кредитор не може да бъде свързано лице с дружество извършващо дейност по придобиване, управление и обслужване на вземания по потребителски договори.

(3) При извършено прехвърляне се прилагат правилата на чл. 99 и сл. от Закона за задълженията и договорите. Предишният кредитор е длъжен да уведоми за прехвърлянето длъжника и третите лица, предоставили обезпечение на задължението.“

6. В чл. 5 се правят слените изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Нищожно е прехвърлянето на вземане на лице, което по занятие придобива правата на кредитори по необслужвани потребителски договори, но не е вписано в регистъра по чл. 15 или по чл. 3а от Закона за кредитните институции или е кредитна институция, в чийто лиценз са включени дейностите по чл. 2, ал. 2, т. 12 от Закона за кредитните институции.“

2. Създава се нова ал. 2:

„(2) Нищожни са частичното прехвърляне на вземане по необслужван потребителски договор, както и прехвърлянето на няколко кредитора..“

3. Досегашната ал. 2 става ал. 3 със следната редакция: Допуска се прехвърлянето на следващи кредитори само ако същите са лица, вписани в регистъра по чл. 15, с изключение на лицата по чл. 2, ал. 2, или кредитни институции, в чиито лиценз са включени дейностите по чл. 2, ал. 2, т. 12 от Закона за кредитните институции и при спазване на процедурата по чл. 4.

7. В чл. 6 се правят следните изменени и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Първоначалният кредитор и купувачът на вземане, при когото се намират документите, които установяват и са във връзка с вземането, е длъжен да осигури физически обект, където длъжникът да може да подаде лично или чрез пълномощник искането по ал. 1, както и да обезпечи възможността за лично запознаване с документите и извършените действия. Длъжникът има право, при поискване, да получи копия от всички документи, свързани с дълга.“

8. В чл. 7 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Длъжникът има право да оспори извънсъдебното събиране на вземанията по този закон. Оспорването може да бъде извършено и чрез пълномощник.“

2. Създава се нова ал. 4:

„(4) Оспорването по алинея трета спира незабавно извънсъдебното събиране на вземането в оспорената му част.“

3. Създава се ал. 5:

„(5) Когато оспорването е основателно, кредиторът е длъжен да прекрати последващото събиране на вземането и да заличи задължението на потребителя като погасено. При неоснователност на подаденото оспорване кредиторът кани длъжника към помирителна процедура по алтернативно разрешаване на спора по правилата на Закона

за защита на потребителите. Страните могат и да предявят иск по реда на Гражданския процесуален кодекс.“

4. Създава се ал. 6:

„(6) Липсата на оспорване или приемане на поканата за изкупуване на задължението не водят до признаване на дълга.“

5. Досегашната ал. 4 става ал. 7.

9. В чл. 8 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2, в изречение първо накрая се добавя „или до изрично посочен от него, в потребителския договор, представител“, а в изречение трето думите „не е възможно претенциите да бъдат предявени в писмена форма“ се заменят с „длъжникът е предоставил изрично писмено съгласие“.

2. В ал. 3:

а) текстът преди т. 1 се изменя така: „Забраняват се действия и практики по събиране на вземането чрез използването на тормоз и/или принуда чрез физическа сила, думи или действия, нарушаващи добрите нрави, включително:“;

б) в т. 7 след думите „различно от“ се добавя „офисите на дружествата, вписани в регистъра по чл. 15, а ако нямат такива“.

3. Създава се ал. 5:

„(5) Когато страните уговарят разсрочване, отсрочване или друга форма на погасяване на задължението по потребителския договор и при изразено изрично писмено съгласие от страна на длъжника, разпоредбите на ал. 3, т. 2, 4 и 5 не се прилагат.“

4. Създава се ал. 6:

„(6) Разпоредбата на ал. 3, т. 6 не се прилага за пощенски служби, нотариуси, съдебни изпълнители и техни служители или сътрудници, извън производствата по принудително изпълнение, при връчването на книжа в рамките на упражняването на своята професия.“

10. В чл. 9 думите „5 години“ се заменят с „3 години“, а думите „сключването на договора за прехвърляне на вземанията“ се заменят с „погасяване на вземането, което придобива“.

11. В чл. 11, ал. 1 се правят следните изменения:

1. В текста преди т. 1 думата „процеса“ се заменя с „реда за“.

2. Точка 1 се изменя така:

„1. информация за способите за подаване на жалба – по електронен път, по пощата или лично от потребителя или негов представител, мястото, на което се намират документите, свързани с вземането, и на което може да бъде подадена жалбата, както и съдържанието на жалбата, включително относно вида на информацията, която трябва да бъде предоставена от жалбоподателя, самоличността и данните за контакт на лицето.“

3. В т. 2 думата „процесът“ се заменя с „процедурата“, а думите „като например кога ще бъде потвърдена жалбата, ориентировъчни“ се заменят със „срокове за разглеждане и произнасяне“.

12. В чл. 12, ал. 2 се създава т. 5:

„5. в случай че лицето, управляващо и обслужващо вземания има право да събира плащания, извършени от потребител, по собствена сметка, предоставя доказателства за открита специална сметка, на свое име в банка, определена единствено за паричните средства, които постъпват от потребителите. Паричните средства по специалната сметка

не може да бъдат запорирани за задължения на лицето, управляващо и обслужващо вземания.“

13. Създава се чл. 12а:

„Чл. 12а. (1) С първото действие по извънсъдебно събиране на вземанията лицето, управляващо и обслужващо вземания, е длъжно да изпрати уведомление на длъжника, в което да посочи информацията по чл. 4, ал. 2, т. 1, 2, 3 и адресите на обектите, в който упражнява своята дейност, където длъжникът да може да осъществява контакт с него, както и да се запознае лично с документите и извършените действия.

(2) Към уведомлението по ал. 1 се прилага и информационното приложение по чл. 4, ал. 2.“

14. В чл. 13, ал. 1 думите „пет години“ се заменят с „три години“.

15. В чл. 15 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 накрая се добавя „с изключение на лицата по чл. 2“.
2. В ал. 3 думите „в двумесечен срок след обнародването на закона“ се заличават.

16. В чл. 16 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „и в регистър на юридическите лица с нестопанска цел“ се заличават.
2. В ал. 3, изречение второ думите „трябва да е ясен и законен“ се заменят с „доказан в съответствие с разпоредбите на действащото законодателство за мерките срещу изпирането на пари и финансиране на тероризма“.
3. В ал. 4 се създава изречение второ: „Минималното покритие на застраховката, обхватът на застрахованите лица и застрахователните събития се определят с наредбата по чл. 15, ал. 3.“
4. В ал. 5 думите „и срещу тях няма образувано наказателно производство“ и „както и образувани изпълнителни производства за събиране на публични вземания в големи размери“ се заличават.
5. Създава се нова ал. 6:

„(6) При промяна на вписаните обстоятелства представляващият дружеството или упълномощено от него лице подава заявление за промяна в обстоятелствата, вписани в единния публичен регистър по тази глава, в 7-дневен срок от настъпването им.“

Досегашните ал. 6, 7 и 8 се преномерират съответно на ал. 7, 8 и 9.

17. В чл. 17 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 1:

„(1) Длъжностното лице отказва вписване в регистъра, ако заявителят не отговаря на изискванията за вписване или ако не са представени необходимите данни и документи или представените съдържат непълна, противоречива или невярна информация.“

2. Досегашната ал. 1 става ал. 2 и думите „не се извършва вписване в регистъра по чл. 15, а“ се заличават, а думата „вписване“ се заменя с думата „Вписването“. В т. 2 думите „ал. 6“ да се заменят с „чл. 16, ал. 5“, а думите „или е обект на наказателно преследване“ и „или срещу него е образувано изпълнително производство за събиране на публични вземания в големи размери“ се заличават.
2. Алинея 2 се отменя.

3. В ал. 5, изречение първо след думите „не може да извършва дейност“ се добавя „по придобиване на вземания и“.

5. Създава се ал. 6:

„(6) В случаите по ал. 1, т. 2 не се извършва служебно заличаване, ако в 7-дневен срок се представят доказателства, че правоотношенията с лицето са прекратени.“

18. Създава се чл. 17а:

„чл. 17а (1) Отказът подлежи на обжалване пред окръжния съд по седалището на търговеца или клона на чуждестранен търговец, в 7-дневен срок от връчването му.

(2) Жалбата се подава чрез Министерство на икономиката индустрията. Министерството изпраща незабавно на съда подадената жалба заедно с приложенията към нея, постановения отказ, заявлението и приложенията към него, както и доказателства за връчването му. Министерството може да подаде отговор по жалбата с писмени доказателства по нея.

(3) Съдът разглежда жалбата в състав от един съдия в закрито заседание по реда на глава двадесет и първа „Обжалване на определенията“ от Гражданския процесуален кодекс. Решението на съда подлежи на обжалване в 7-дневен срок от съобщаването му на жалбоподателя и на агенцията пред съответния апелативен съд, чието решение е окончателно.

(4) При отмяна на отказа съдът постановява решение, с което дава задължителни указания на Министерството да извърши исканото вписване или заличаване. Съдът изпраща решението заедно с документите във връзка с вписването или заличаването.

(5) В производствата съдът присъжда разноски на страните по реда на Гражданския процесуален кодекс.“

19. В чл. 19 ал. 1 се изменя така:

„(1) Правомощията по защита на потребителите относно спазването на този закон се осъществява от Комисията за защита на потребителите към министъра на икономиката и индустрията. Текущият контрол по спазването на условията и изискванията на закона, спрямо купувачите на вземания и лицата, които управляват и обслужват вземания, когато същите са регистрирани по реда на чл. 3а от Закона за кредитните институции или са кредитни институция, в чийто лиценз са включени дейностите по чл. 2, ал. 2, т. 12 от Закона за кредитните институции, се осъществява съвместно от Комисията за защита на потребителите, Министерство на икономиката и индустрията и Българска народна банка, по начин и ред, съгласно подписана инструкция за взаимодействие.“

20. В чл. 20 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 т. 3 се заличава и останалите се преномерират.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) За предотвратяване и преустановяване на нарушенията на законодателството за защита на потребителите, както и за предотвратяване и отстраняване на вредните последици от тях, председателят на Комисията за защита на потребителите или оправомощени от него длъжностни лица имат право да прилагат следните принудителни административни мерки:

1. да издават задължителни предписания за отстраняване на нарушения на този закон, като задължат лицата да предприемат конкретни мерки, необходими за предотвратяване и отстраняване на нарушенията, на вредните последици от тях или на опасността за потребителите, в определен срок;

2. да издават задължителни предписания за извършване на промяна във вътрешните процедури или общите условия, както и забрана за прилагане на общите условия до извършване на промяната им;

3. да издават задължителни предписания за промяна на общите условия по вече сключени потребителски договори;

4. да издават задължителни предписания за промяна на поканата по чл. 4;

5. да издават задължителни предписания при нарушение на чл. 6, ал. 2, както и забрана за извършване на дейност до изпълнение на задължителните предписания.“

3. Създават се ал. 3 и 4:

„(3) Принудителните административни мерки по ал. 2 могат да се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението на принудителната административна мярка.

(4) Доколкото в тази глава не са предвидени особени правила, прилагат се разпоредбите на Административнопроцесуалния кодекс.“

21. В чл. 22, ал. 2 думата „упълномощени“ се заменя с думата „оправомощени“.

22. В чл. 25 думите „виновните лица“ се заменят с „виновните физически лица“.

23. В чл. 26 думите „чл. 8“ се заменят с „чл. 3, 4 и 8“.

24. В чл. 27 думите „виновните лица“ се заменят с „виновните физически лица“, думите „от 5000 до 15 000“ се заменят с „от 10 000 до 20 000“, а думите „от 10 000 до 50 000“ се заменят с „от 20 000 до 60 000“.

25. В § 1 от допълнителната разпоредба се правят следните изменения и допълнения:

1. Точка 3 се изменя така:

„3. „Потребителски договор“ е частноправен договор, който обслужва движението на стоки и услуги до крайния потребител – физическо лице, за лични и/или семейни нужди, които са извън търговската или професионалната му дейност.“

2. Създава се нова т. 4:

„4. „Необслужван договор“ е договор, по който дължимите лихви и погашения не са били платени изцяло или отчасти в период повече от 90 (деветдесет) календарни дни или не е постигнато изрично съгласие за изменение на условията по договора (рефинансиране, разсрочване, отсрочване, новация, заместване), или по който лихва за период по дълъг от 90 дни е била капитализирана, рефинансирана или е била отсрочена, когато подобни действия не са били предвидени в договора, по силата на който стоката или услугата е доставена, или който е бил обявен за предсрочно изискуем“

3. Създава се нова т. 5:

„5. „Портфейл от вземания“ е съвкупност от вземания, включваща повече от един необслужван потребителски договор.“

4. Създава се нова т. 6:

„6. „Дейност по занятие“ е търговската дейност да се осъществява системно (постоянно), като поминъчна дейност, която може да бъде пряк източник на печалба (доходи).“

5. Създава се нова т. 7:

„7. „Еднократен характер“ е дейност по купуване или обслужване и управление на вземания, която няма спекулативен характер, не е част от търговската дейност на лицето и има инцидентен характер.“

6. Създава се нова т. 8:

„8. „Свързано лице“ по чл. 4а, ал. 2 е лице по смисъла на § 1 от Търговския закон.“

7. Точки 4, 5 и 6 стават съответно 9, 10 и 11.

8. Досегашната т. 7 става т. 12 и се изменя така:

„12. „Повторно“ е нарушението, извършено в едногодишен срок от влизането в сила на наказателното постановление, с което е наложено наказание за същото по вид нарушение.“

9. Досегашната т. 8 става т. 13 и се изменя така:

„13. „Тормоз“ е всяко нежелано поведение, изразено чрез съвкупност от повтарящи се физически или словесни действия, представляващи заплаха, с които умишлено се цели накърняване достойнството и нарушаване личното пространство на лицето, което води до причиняване на психическа болка и страдания.“

9. Точки 9 и 10 стават съответно 14 и 15.

26. В § 2 от преходни и заключителни разпоредби след думите „валидността си“ се добавя „при спазване на забраните и ограниченията по чл. 8“.

27. В § 3 от преходни и заключителни разпоредби думите „чл. 3, 5, 9, 11, 12 и 13“ се заменят с „чл. 3, 5, чл. 8, ал.4, чл. 9, 11, 12, 13 и чл. 19, ал. 1, изречение второ“.

28. Създава се § 4:

§ 4. В двумесечен срок от обнародването на закона Министерският съвет приема наредбата по чл. 15, ал. 3.

29. Създава се § 5:

§ 5. В Закона за защита на потребителите (обн., ДВ. бр.99 от 9 Декември 2005г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.51 от 23 Юни 2006г., изм. ДВ. бр.53 от 30 Юни 2006г., изм. ДВ. бр.59 от 21 Юли 2006г., изм. ДВ. бр.105 от 22 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.108 от 29 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.31 от 13 Април 2007г., изм. ДВ. бр.41 от 22 Май 2007г., изм. ДВ. бр.59 от 20 Юли 2007г., изм. ДВ. бр.64 от 7 Август 2007г., изм. ДВ. бр.36 от 4 Април 2008г., изм. ДВ. бр.102 от 28 Ноември 2008г., изм. ДВ. бр.23 от 27 Март 2009г., изм. ДВ. бр.42 от 5 Юни 2009г., изм. ДВ. бр.82 от 16 Октомври 2009г., изм. ДВ. бр.15 от 23 Февруари 2010г., изм. ДВ. бр.18 от 5 Март 2010г., изм. ДВ. бр.97 от 10 Декември 2010г., изм. ДВ. бр.18 от 1 Март 2011г., изм. ДВ. бр.38 от 18 Май 2012г., доп. ДВ. бр.56 от 24 Юли 2012г., изм. ДВ. бр.15 от 15 Февруари 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.27 от 15 Март 2013г., изм. ДВ. бр.30 от 26 Март 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.61 от 25 Юли 2014г., изм. ДВ. бр.14 от 20 Февруари 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.57 от 28 Юли 2015г., изм. ДВ. бр.60 от 7 Август 2015г., изм. ДВ. бр.102 от 29 Декември 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.59 от 29 Юли 2016г., изм. ДВ. бр.74 от 20 Септември 2016г., доп. ДВ. бр.8 от 24 Януари 2017г., изм. ДВ. бр.58 от 18 Юли 2017г., доп. ДВ. бр.103 от 28 Декември 2017г., изм. ДВ. бр.7 от 19 Януари 2018г., изм. ДВ. бр.20 от 6 Март 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.37 от 4 Май 2018г., изм. ДВ. бр.17 от 26 Февруари 2019г., доп. ДВ. бр.45 от 7 Юни 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.100 от 20 Декември 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.13 от 14 Февруари 2020г., изм. ДВ. бр.52 от 9 Юни 2020г., доп. ДВ. бр.20 от 9 Март 2021г., изм. и доп. ДВ. бр.23 от 19 Март 2021г., изм. и доп. ДВ. бр.20 от 11 Март 2022г.) в чл. 1, ал. 2 се създава т. 9:

„9. право на защита на икономическите и личните им интереси при прехвърляне, управление и обслужване на задълженията им по потребителски договори по реда на Закона за събиране на вземанията по потребителски договори.“

30. Създава се § 6:

§ 6. В Закон за кредитите за недвижими имоти на потребители (обн. ДВ. бр.59 от 29 Юли 2016г., доп. ДВ. бр.97 от 6 Декември 2016г., доп. ДВ. бр.103 от 28 Декември 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.20 от 6 Март 2018г., доп. ДВ. бр.51 от 19 Юни 2018г., изм. ДВ. бр.17 от 26 Февруари 2019г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. Чл. 40 се изменя така:

„За договора за кредит се прилагат чл. 143 - 148а от Закона за защита на потребителите и чл. 3, ал. 2 и чл. 7, ал. 7 от Закона за събиране на вземания по потребителски договори.“

2. В чл. 44 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея първа се изменя така:

„(1) Кредитор може да прехвърли вземането си по договор за кредит с потребител, само ако потребителят е дал писменото си съгласие за това чрез индивидуално уговорена клауза в договора или в негови изменения.“

2. Ал. 4 се изменя така:

„(4) Прехвърлянето, управлението и обслужването на вземане срещу потребител се извършва по реда на глава втора и глава трета от Закона за събиране на вземания по потребителски договори.“

31. Създава се § 7:

§ 7. В Закон за потребителския кредит (обн. ДВ. бр.18 от 5 Март 2010г., изм. ДВ. бр.58 от 30 Юли 2010г., изм. и доп. ДВ. бр.91 от 20 Ноември 2012г., изм. ДВ. бр.30 от 26 Март 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.35 от 22 Април 2014г., изм. и доп. ДВ. бр.61 от 25 Юли 2014г., изм. ДВ. бр.14 от 20 Февруари 2015г., изм. ДВ. бр.57 от 28 Юли 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.59 от 29 Юли 2016г., изм. ДВ. бр.20 от 6 Март 2018г., доп. ДВ. бр.51 от 19 Юни 2018г., изм. ДВ. бр.17 от 26 Февруари 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.104 от 8 Декември 2020г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. Чл. 24 се изменя така:

„За договора за потребителски кредит се прилагат и чл. 143 - 148 от Закона за защита на потребителите и чл. 3, ал. 2 и чл. 7, ал. 7 от Закона за събиране на вземания по потребителски договори.“

2. В чл. 26 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея първа се изменя така:

„(1) Кредитор може да прехвърли вземането си по договор за кредит с потребител, само ако потребителят е дал писменото си съгласие за това чрез индивидуално уговорена клауза в договора или в негови изменения.“

2. Ал. 4 се изменя така:

„(4) Прехвърлянето, управлението и обслужването на вземане срещу потребител се извършва по реда на глава втора и глава трета от Закона за събиране на вземания по потребителски договори.“

ВНОСИТЕЛИ:

Петър Николаев Кулински

Васил Стефанов Стефанов

Петър Василев Колев

Стою Теофилов Стоев

Мирослав Николаев Иванов

Димитър Здравков Попов

Милен Спасов Милчев

МОТИВИ

С настоящите предложения по реда на чл. 79, ал. 1, т. 1 ПОДНС се цели да бъдат коригираните законодателните предложения, с оглед внасяне на яснота в отношенията и регулацията, която предложеният Законопроект се стреми да уреди.

I. Изменения в чл. 2, ал. 1, т. 1:

С предложените изменения се цели в обхвата на Законопроекта да бъдат включени кредитите, издадени от кредитна институция и спрямо тези задължения на потребителите да бъде прилагана защитата, която настоящия Законопроект предвижда в отношенията на лицата, които придобиват, управляват и обслужват вземания по потребителски договори. В противен случай би се достигнало до хипотеза, в която въпреки качеството потребител на физическото лице, поради особения характер на кредита, издаден от кредитна институция, то ще бъде поставено в по-лошо или най-малкото неравнопоставено положение спрямо други потребители, чиито задължения не са издадени от кредитна институция.

Предложеното изменение въвежда също така възможността Законопроектът да не намира приложение при купуване на вземане, което има еднократен характер. Целта е да бъде предоставена възможност на физически и юридически лица, чиято основна дейност не е купуване или управление и обслужване на вземания, да придобият вземане по договор с потребител, като по този начин да бъде избегнато същото да бъде продадено на дружество, което купува вземания. Причините за това могат да бъдат от различно естество, като например лицето, което иска да придобие вземането да има семейни или други близки връзки с потребителя; да има някакво друго задължение към него и с това да цели погасяване на това задължение и т.н. Също така, по този начин се открива и възможността на длъжниците-потребители сами да изкупят задължението си. С цел да се избегнат злоупотреби с така въведеното изключение от обхвата на Законопроекта е въведена дефиниция на еднократна дейност в нова т. 7, която гласи, че дейността по купуване или управление и обслужване на вземания е с еднократен характер, когато няма спекулативна цел, не е част от търговската дейност на лицето и има инцидентен характер.

II. Изменения в чл. 3 и чл. 5

Въвежда се изискване за предварително, изрично дадено, съгласие на длъжник по потребителски договор, даващо право на кредитора да прехвърли вземането си. Въвежда се забрана възможността за прехвърляне на вземането да бъде предвидена в общите условия на потребителския договор. Въвеждат се забрана за частично прехвърляне или прехвърляне на няколко кредитори.

С предложените промени се цели да се повиши сигурността, информираността, прозрачността и възможността длъжникът да участва адекватно в процеса, както и да се ограничи разбиването на вземането, което ще доведе и до липса на възможност за утежняване положението на потребителя и начисляването на допълнителни такси, разноски (при съдебно оспорване) и лихви за едно и също вземане.

III. Изменения в чл. 4 и нови чл. 4а и чл. 12а

Предложените изменения касаят уведомяването на длъжниците-потребители, както и предложения за нова уредба във връзка с предоставяне на възможност на длъжниците да заявят, дали те лично или посочено от тях лице ще изкупи задължението, предмет на прехвърлителна сделка. Премахнато е задължението на първоначалния кредитор да уведоми длъжника за предстоящото прехвърляне, като вместо това има задължение да отправи покана до длъжника да откупи вземането си. Уведомяването за извършено прехвърляне ще се извършва по реда на чл. 99 и сл. от Закона за задълженията и договорите, при условие че длъжникът не откупи вземането си, или не посочи лице, което да купи вземането. Задължение за уведомяване за пристъпване към действия по събиране на вземането има лицето извършващо действия по управление и обслужване на вземания. По-широко са описани задълженията на кредитора и обслужващия вземането, във връзка с информацията, която следва да бъде предоставена на длъжниците, като изрично е посочено, че същата трябва да е ясна и разбираема за тях, тъй като често се случва да бъдат предоставяни извлечения от вътрешните регистри и системи на кредиторите, които макар и формално да съдържат тази информация, са сложни за разбиране и отделяне на погасените от непогасените чрез един или друг способ задължения. Въвежда се задължение да бъдат изрично посочени всички вземания, които кредиторът има спрямо конкретния длъжник, включително тези за неустойки и такси, които са начислени при първоначалния кредитор. Целта е да се осуети възможността за последващо начисляване на допълнителни суми, под предлог, че същите са част от вземането. Предвижда се в уведомлението да бъде посочено и изричното място на физическия обект на кредитора, на което длъжниците да могат да се сдобият с копия от документите или да се свържат с кредитора за обсъждане на възможностите за погасяване на дълга. Същото задължение, а именно за наличие на физически обект, се предвижда и спрямо лицата, които придобиват, управляват и обслужват вземания в чл. 6, ал. 2 на Законопроекта, тъй като се наблюдава практиката тези лица да не се посочват или да нямат обект, който длъжниците да могат да посетят.

Предвижда се към поканата и уведомлението да се прилага и информационно приложение с информация относно правата на потребителите при извършени нарушения на законодателството. Също така, се предвижда задължение за кредитора да уведоми за извършеното прехвърляне както главния длъжник, така и всички останали трети лица, които са предоставили обезпечение на прехвърленото задължение, с цел внасяне на яснота и спрямо тези лица.

С цел избягване на възможностите за заобикаляне на закона, а именно чрез използване на разпоредбата на чл. 2, ал. 1, т. 1, се предлага свързани лица с първоначалния и последващите кредитори да не могат да придобиват вземания по потребителски договори.

IV. Изменения в чл. 7

Предложените изменения на чл. 7 имат за цел да доразвият уредбата на оспорването на вземанията. Уреждат се последици от оспорването, а именно спиране на извънсъдебното събиране до произнасяне по направеното оспорване, като при доказване на неговата основателност извънсъдебното събиране незабавно се прекратява и за страните са предвидени допълнителни възможности за решаване на спора. Изрично е предвидено, че

липсата на направено оспорване или приемане на поканата за изкупуване на задължението не представляват по съществото си признание на задължението.

V. Изменения във връзка с регистъра по чл. 15

Налице е законодателна празнота при постановяване на отказ от вписване в регистъра, респ. при заличаване на вписването. С предложенията се цели тази празнота да бъде запълнена и се предлагат текстове, които уреждат процедурата по обжалване на тези актове. Аргумент за това е и чл. 7, пар. 5 от Директива (ЕС) 2021/2167 на Европейския парламент и на Съвета относно лицата, обслужващи кредити и купувачите на кредити и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС, съгласно който държавите членки следва да гарантират, че при отхвърляне на заявлението или пропускане на срока за произнасяне по заявлението, заявителят има право на съдебно обжалване.

VI. Изменения в Глава 5 Контрол

Предложените изменения в уредбата на контрола целят създаване на текущ контрол спрямо вписаните лица от страна както на КЗП, Министерство на икономиката и индустрията, така и от БНБ, в качеството й на орган, който поддържа регистъра по чл. 3а от Закона за кредитните институции. Тъй като финансовите институции, които извършват дейности по придобиване на вземания по кредити по чл. 2, ал. 2, т. 12 от Закона за кредитните институции, не подлежат на вписване в регистъра по чл. 15 от Законопроекта, поради вписването им в този по чл. 3а ЗКИ, спрямо тях следва да се създаде взаимодействие между контролните органи, особено тези, които са натоварени с функциите по контрол за спазване на законодателството в областта на защитата на потребителите.

С предложенията се цели да се осигури максимална степен на защита на потребителите чрез уреждане на ясни и конкретни правомощия на контролните органи в областта на контрола спрямо лицата, които придобиват, управляват и обслужват вземания, а именно чрез предвиждане на конкретни правомощия на контролните органи в лицето на Комисията за зашита на потребителите да прилагат конкретни принудителни административни мерки, чието съдържание е изрично посочено в законопроекта, както е предвидено в разпоредбата на чл. 23 от Закона за административните нарушения и наказания. В тази връзка е предвиден и ред за обжалването на постановените принудителни административни мерки.

Предвижда се също така диференциране на имуществената отговорност на виновните лица чрез разделянето им на физически и юридически лица и еднолични търговци. В тази връзка неоправдано размера на имуществената отговорност по чл. 26 за нарушаване на правилата по чл. 8 от Законопроекта е същият като предвидената отговорност по чл. 27, който урежда извършването на дейност без регистрация. Безспорно, извършването на дейност без регистрация има по-висока степен на обществена опасност, поради което и имуществената отговорност във вида на глоба и имуществена санкция следва да бъде по-висока и с цел да действа като генерална превенция за осуетяване нарушенията на закона.

VII. Изменения в допълнителните разпоредби

Поради непълнота на представените дефиниции и навеждането на нови термини с настоящите предложения, се налагат и изменения в Допълнителните разпоредби на

Законопроекта, като са представени нови предложения за дефиниции на термините потребителски договор и тормоз, въведени са нови термини като необслужван договор, еднократен характер и повторно нарушение. С тези изменения се цели по-добра уредба, която са улесни прилагането на Законопроекта в икономически план и в търговския оборот. Дефиницията за „необслужван договор“ е съобразена и с практически указания за банките относно необслужваните кредити, издадени от Европейската централна банка.

ВНОСИТЕЛИ:

Петър Николаев Кунчев

Васил Стефанов Стефанов

Петър Василев Колев

Стоян Теодоров Гоев

Мирослав Николаев Иванов

Димитър Балев Гочев

Ивелин Илиев Желтеев